

Leszek Kajzer

Radoszyce, woj. kieleckie

Informator Archeologiczny : badania 16, 274-275

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wykop 2 - o wymiarach 1 x 4 m, później powiększony o 12 m², założono we wschodniej części obiektu, pozwolił na odkrycie kamiennej ławy fundamentowej, układającej się wg wstępnej interpretacji w czworobok w narożniku północno-wschodnim kulminacji stożka.

Wykop 3 - o wymiarach 1 x 4 m, później powiększony o 2 m², usytuowano w zachodniej części stożka. Natrafiono w nim na relikty konstrukcji drewnianej - ściany domu /część piwniczna/ na głębokości około 150 cm, w postaci przepalonych bierwion układanych jedno na drugim. Wystąpiło tam też rumowisko cegieł "palcówek" i przepalonej polepy - rumowisko pieca kowalskiego /?/, co potwierdzają dodatkowo 3 egzemplarze sztabkęsów /pomocników /?/ żelaznych. Wyjątkowym znaleziskiem okazały się 3 - nieregularnego kształtu - kawałki stopu srebra i miedzi /?/ i kilkadziesiąt kuleczek /granulacji/ z tegoż stopu.

Wśród materiału ceramicznego przeważały fragmenty tzw. siwaków, nad ceglastymi, zazwyczaj z ornamentem rowków i stempelków. Zabytki żelazne - 2 egzemplarze grotów bełtów, 1 grot strzały do łuku, kilkadziesiąt gwoździ różnych typów, okucie rękawicy bojowej /fragment/.

Analiza materiału zabytkowego pozwala datować obiekt na schyłek XIV początek XV wieku.

Relikty spalonych ścian, spore ilości spalenizny i przepalonej polepy i fragmenty wtórnie przepalonej ceramiki wskazują na zniszczenie gródka pożarem.

Materiały zostały złożone w Muzeum Regionalnym w Brodnicy.

Badania będą kontynuowane.

RADOSZYCE
woj. kieleckie

Wojewódzki Konserwator
Zabytków w Kielcach

Badania prowadził doc.dr hab.
Leszek Kajzer. Finansował WKZ
w Kielcach. Pierwszy sezon badań.
Zamek średniowieczny /XIV-XV/
XVIII w./.

Zamek w Radoszycach, dawnym mieście królewskim, wiązany był tradycyjnie z osobą Kazimierza Wielkiego. Celem prac było określenie chronologii i rozplanowania zamku w poszczególnych fazach jego użytkowania. Wykonano 13 wykopów badawczych o łącznej powierzchni 137 m², 4 ciągi odwiertów oraz szereg obserwacji architektonicznych.

Wykopy I, VI, VIII i XIII zlokalizowano w okolicy tzw. winiarni, jedyne zachowanego do dziś reliktu gotyckiego. Stwierdzono, że tzw. winiarnia jest zachodnią częścią dużego gotyckiego domu zamkowego, wzniesionego z cegły, w wstęgu polskim, z zastosowaniem dekoracji zendrówko-

wej. Dom zamkowy zbudowany był na planie wydłużonego prostokąta /1:3/ i posiadał po 4 izby na każdej kondygnacji.

Wykopy II, V, VII, X i XI pozwoliły poznać układ stratygraficzny terenu. Większość warstw kulturowych wynosi przeciętnie 0,9 m i przeważa w nich nowożytny materiał ruchomy.

W wykopach III i XII zarejestrowano umocnienie brzegów fosy-sadzawki, wykopanej w XVI-XVII wieku. Nie miała ona znaczenia militarnego, a funkcja jej - oddzielenie zamku od miasta - mieści się w sferze manifestacji ideowej.

Wyeksplorowano drewnianą studnię zamkową zbudowaną w 2 połowie XVII wieku i zasypaną na przełomie XVIII-XIX wieku. Na terenie folwarku wytyczono dwa wykopy /IV i IX/ dokumentując układ warstw i fundament mурowanego, późnorenesansowego, dworskiego skarbcza-lamusa.

Stwierdzono, że zamek w Radoszycach powstał w latach 1364-1414. Do XVI wieku pełnił on rolę stacji królewskiej i zamieszkiwany był okazjonalnie. Wydzielenie ze starostwa częcińskiego starostwa radoszyckiego spowodowało, że od początku XVII wieku stał się on ośrodkiem dużego organizmu gospodarczego. W połowie XVII wieku dom zamkowy znajdował się już w ruinie, a w końcu XVIII wieku praktycznie nie istniał.

• Dokumentacja i zabytki przechowywane są w WKZ w Kielcach.

Badania zakończono.

RADZIKOWO STARE
woj. płockie
Stanowisko "Gaik"

patrz
wczesne średniowiecze

SANDOMIERZ-Zamek

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Rzeszowie

Badania prowadził mgr Michał Prok-
sa i mgr Antoni Lubelczyk. Finan-
sował WKZ w Tarnobrzegu. Drugi se-
zon badań. Zamek /XIV-XVIII wiek/.

Badania koncentrowały się w północnej części wzgórza zamkowego. Celem badań było uchwycenie faz zabudowy mурowanej wzgórza zamkowego od XIV do XVIII wieku. Odkryto dużą ilość murów kamiennych i kamiennie-ceglanych. Na podstawie ich wzajemnych związków udało się wyodrębnić kilka faz:

- 1/ Około połowy XIV wieku - wieża oktagonalna zbudowana z kamienia z wczesnorenesansową posadzką z cegły "palców-